

MAGYAR LAPOK

XII. évfolyam, 311 (3443) szám

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP

Nagyvárad, Telefon: 12—27.

Összehívták a képviselőház véderőbizottságát

Háborús gazdasági helyzetünkkel foglalkozott a felsőházban Baranyay Lipót. Túlzottnak mondta a drágulást és a pénz vásárló erejének csökkenését

A MTI jelenti: A képviselőház véderőbizottsága december 17-én délelőtt 11 órakor ülésezik. Tárgysorozaton a bizottság összehívásának megokolása szerepel.

Szerdán délelőtt a felsőház folytatta az állami költségvetésről szóló javaslat általános tárgyalását.

Baranyay Lipót hangoztatta, hogy a mai gazdasági helyzetet két dolog jellemzi: először a bankjegyforgalom igen jelentős emelkedése, másodsor a drágulás nagy fokozódása. Mindkettő olyan körülmény a háborúnak, amelyet teljesen elkerülni nem lehet. A drágulás azonban, és vele együtt a pénz vásárlóerejének csökkenése mélyen túllépte azt a határt, amelyet elkerülhetetlennek tart.

Az ipari tőke kérdéséről megállapította, hogy az ipar, különösen a nehézipar teljesítőképességének teljes kihasználásával éjjel-nappal dolgozik. Az ipari tőkeállomány azonban évről-évre fogy. A gépállomány romlik és a szükséges javítások is nehezen végezhetőek. A fogyasztás rendelkezésére álló áruk mennyisége is apad. A helyes elgondolás az lett volna, ha a pénzt is ipar kezén hagyják.

A továbbiak során részletesen foglalkozott a középosztály helyzetével. Az új számmutató a tisztviselő-társadalmat arra oktatja, hogy mi az a minimum, amiből fizikai életét fenn tudja tartani. Az országra nézve rendkívül veszedelmes a középosztály életszínvonalának ilyen nagy hanyatlása.

Azután azt fejtegette, hogy gazdaságpolitikánk, amely engedte a drágulás kifejlődését, egyaránt gyengíti a középosztályt és az ipart, valamint az ország tőkeállományát. Végül azt javasolta, hogy gazdasági politikánk irányát ne a nagyhatalmak gazdasági politikájához irányítsuk, hanem tartsuk szem előtt azokat a kisországokat, mint például Svájcot, Svédországot és Finnországot, amelyek hasonló körülmények között élnek. Gazdasági politikánkkal szemben táplált aggodalmait fenntartva elfogadja a költségvetést, mivel az állami háztartás továbbviteléhez szükséges anyagi eszközöket nem lehet megtagadni a kormánytól.

Somsich Antal gróf beszédében főként a mezőgazdasági lakosság cipővel való ellátását szorgalmazta. Részletesen kitért a mezőgazdasági cselédség lakásviszonyaira és egészséges új lakások építésének lehetőségeit is érintette.

A képviselőház ma folytatta a

kormányának adott gazdasági felhatalmazás meghosszabbításáról szóló törvényjavaslat tegnap megkezdett vitáját. A vita megkezdése előtt Költsey István és társai indítványára kimondotta a Ház, hogy a szerdai nappal kezdve a törvényjavaslatot 8 órás üléseken tárgyalják.

Makkai János hangoztatta, hogy mindannyian az alkotmányosság és a parlamentarizmus alapján állunk. A kormánypárt is tudatában van a gazdasági bajoknak, azokat állandóan számoltartja és maga is nyomást gyakorol a kormányra, hogy azokat megoldja. Ezek a gazdasági bajok azonban túlnyomóan függetlenek a politikai irányzattól és vi-

lágnezettől, mert elsősorban a nyersanyag és a világgpiacokkal való érintkezésünk hiánya, a túlméretezett fogyasztás és a magyarság kétségtelenül fennálló szervezési és szervezkedési gyengesége az okozói.

A továbbiakban arról beszélt, hogy az agrárról a háború következtében még jobban kinyílt és még jobban sújtja a magyar agrár-lakosságot, melynek nehézségei nagyobbak, mint a multban voltak, bár bizonyos irányban javulás van, így például nincsen munkanélküliség. Fel kell hívni a figyelmet azonban arra, hogy a városi és speciálisan a fővárosi rétegek nem csekélyebb erőfeszítéssel élnek át a

háborús esztendőket. A városi lakosságot ugyanúgy sújtják a drága iparcikk-árak, mint a falusiakat.

A továbbiakban kifejtette, hogy a törvényjavaslat elsősorban a parlamentarizmus kérdését veti fel, melynek működését voltaképpen korlátozza a javaslat. Ha Európában szétnézünk, azt látjuk, hogy a kontinensen már csak a kisnépeknek van parlamentarizmus. Kelet-Európa szélén, a Balkán közepén a magyar parlamentarizmus olyan európai alkotás, amelyre büszkék lehetünk.

A háború végén két fontos dologra van szükségünk: Minden leheténél erősebb hadseregre és intakt politikai rendszerre. A magyarság új világtörténelmi küldetése, hogy a kis népek vezére legyen Európában. A javaslatot elfogadta.

Brauneckel Antal báró előadó betérjesztette azután az egyesített bizottság jelentését a földművelésügyi miniszternek a közvetlenül (direkt) termő szőlőkből készült borkészletek zárlátvételéről szóló jelentés tárgyában.

Mannstein tábornagy páncéloscsapatai elfoglalták Radomyslt

80 kilométerre áll Kievtől északnyugatra a tábornagy hadserege

Moszkvából jelentik: (B. T.) Az éjtel után kiadott szovjet hadijelentésből kiténik, hogy a 3. páncélos tábornagy páncéloscsapatainak sikerült bevenniük Radomysl városát. A város elvesztését kellemtelennek minősít a jelentés, mert elfoglalásával a németek meglehetősen kedvező téli szállásokat szereztek. A város elfoglalásával Mannstein hadseregének legnagyobb része 80 kilométerre áll Kievtől északnyugatra a Terev folyó nyugati partján.

Amszterdamból jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: A brit hírszolgálat Pretoriai jelentése szerint Smuts délafrikai miniszterelnök szerdán újságírók előtt azt mondotta, hogy néhány szakértő szerint a háború a jövő év elején véget ér. Ő, a maga részéről némileg óvatossában jár. A német fegyveres erők még mindig jól harcolnak, s Németországban nem alakult ki a forradalmi párt, mint 1918-ban. Japán legyőzése előtt áll természetesen a szövetségeseknek az a terve, hogy először az európai háborút fejezik be. Smuts egyébként a második arcvonal kérdésével is foglalkozott és azt állította, hogy ez jönni fog.

Szaradzsoji: A kairói értekezlet nem jelenti a békés török politikától való eltérést

Newyork. (Bud. Tud.): A nem hivatalos, de általában jól tájékozott Army and Navy Journal jelenti, hogy Marschall tábornok vezető majd az Európa ellen irányuló hadműveleteket. Ezekben a hadműveletekben több, mint egy millió amerikai katona vesz részt. A cikk írója úgy tudja, hogy Marschall helyettese Alexander tábornok lesz. Clark, az amerikai 5-ik hadsereg jelenlegi parancsnoka átveszi az afrikai csapatok parancsnokságát, Eisenhower pedig Clark olaszor-

szági tisztségét. Patton Angliába megy, az ott állomásozó amerikai csapatok korszerű kiképzésének irányítására. Marschall tábornok mellé szovjet tiszteket is beosztanak.

Ankara. (MTI.) A Német Távirati Iroda jelenti: Szaradzsoji miniszterelnök kedden a nagy nemzetgyűlés palotájában fogadta a török sajtó naggyűlése alkalmából jelenleg Ankarában tartózkodó főszerkesztőket és politikai rovatvezetőket. A kairói értekezletről kijelentette, hogy a megbeszélések nem jelentettek eltérést a békés török

politikai irányvonalától.

Ankara. (MTI.): A teheráni rádió közli, hogy Ali Szuhaili, Irán miniszterelnöke benyújtotta lemondását a királyhoz.

Angol dandárparancsnok a jugoszláv partizánok között

Stockholm. (MTI.): Eden külügyminiszter a brit alsóházban beszédében közölte, hogy Maclan dandárparancsnok a nyári hónapok óta a jugoszláv partizánok között tartózkodik. A skót származású tábornok stockholmi hír szerint mindössze 32 éves és hadnagyból lett közvetlenül vezérőrnagy.

London. (Bud. Tud.): A Daily Telegraph diplomáciai tudósítója szerint Peter volt jugoszláv király személyesen akarja megkísérlni a belpolitikai viszály elsímitását. Londonban úgy tudják, hogy személyesen szeretne találkozni Titoval. Valószínű tehát, hogy ennek érdekében lépéseket tesz.

Zürich. (Bud. Tud.): Az Exchange Telegraphe isztanbuli jelentése szerint Svqlos, volt athéni egyetemi tanár Görögország hegységeiben Tito-féle ellenálló mozgalmat létesített.

Lepje meg családját
karácsonyra egy

ANGELO fényképpel
Rákóczi-ut 12 Telefon 20-12

Dr Heinz Gaessner előadása

A Münchener Német Akadémia Nagyváradi Lektorátusának termében vasárnap délután fél 7 órakor dr. Heinz Gaessner előadást tart: „Finnország és Oroszország” címmel. Az előadás érdekességét fokozza, hogy a kémelháritó szervezetek munkája nyomán készült.

A Magyar Élet Pártja nagyváradi városi szervezeteinek gyűlése

Nagyváradról jelenti saját tudósítónk: A Magyar Élet Pártjának nagyváradi városi szervezete legközelebbi összejövetelét, folyó hó 22-én, a nagyhét szerdáján, a rendez időben tartja Hlatky Endre dr főispán elnöklésével a párt Kazinczy-utca 6. szám alatt levő helyiségében.

Meghívó

A Nagyváradi Kereskedelmi Csarnok, mint a Kereskedők Országos Egyesületének törzstagja, 1943. december 17-én este 6 órakor a Nagyváradi Kereskedelmi Csarnok titkári hivatalában (Szent László tér 4. sz., Sas palota I. emelet)

Évi rendes közgyűlést

tartja, melyre tagjainkat tisztelettel meghívjuk.

Nagyvárad, 1943. december 2.

Wargha Gyula, Horváth Árpád s. k.,
titkár, miniszteri biztos-elnök

Tárgysorozat:

1. Miniszteri biztos-elnök megnyitója.
2. Titkári jelentés.
3. Zárszámadás előterjesztése.
4. Számvizsgáló jelentése.
5. Felelővénnyel megadása.
6. Évi költségvetés, előirányzat megállapítása.
7. Alapszabály 30. §-ának a) pontjába körülírt részleges választások.
8. Indítványok.

Most jelent meg:

Dr. Eröss Alfréd
összeállításában:

Egyház és élet

erdélyi katolikus évkönyv.

Ara: 6 P.

Beszerezhető a Magyar Lapok
kiadóhivatalánál.

A legteljesebb siker jegyében folyt le a rádió „Nagyváradi Nap”-ja

Nagyvárad, dec. 15. Mindazok, akik kedden figyelték a rádió nagyváradi napijának műsorát, örömmel állapították meg, hogy az a legteljesebb mértékben sikerült. Dövényi Nagy Lajos és Budinszky Sándor, a rádió két kiváló és országosan népszerű riportere vezette ezeket a közvetítéseket és annyi színt, kedvességet halmoztak össze, hogy csak hálás lehet érte a város.

A nagyváradi műsor 10 óra 50 perckor kezdődött, amikor Dövényi Nagy Lajos a *Felix-fürdőről* adott helyszíni közvetítést. Utána a székesegyházból és a püspöki palotából következett a közvetítés, a déli a székesegyház és a református templom harangja hirdették.

A műsor következő száma Hlatky Endre főispánnal folytatott beszélgetés volt. Nagyváradi fia és szerelmese igen sok értékes történelmi adatot mondott el városa szellemi és történelmi múltjából. Fél 1 órakor Csikyné Schipper Margit vezetésével az *Irgalmas Nővérek* intézetének kitűnő énekkara szerepelt. Egyik legsikerültebb műsorszám a *Körösparti Párisról* szóló közvetítés volt. Annyira színes, eleven, nagyváradi volt, hogy büszkének voltunk városunkra.

A délután folyamán Lukács László vezetésével a tanítónőképző 170 tagú énekkarának műsorát közvetítették a kulturházból, majd

Dövényi Nagy Lajos a *Várból, Muzeumból* és a *káptalani levéltárból* ismertette Nagyváradi történelmét. A zeneiskola tanárainak kitűnő hangversenye után a református kulturházból felvett közvetítés következett. Itt Antal Ilona, Ujjalussy Mándy Margit, Raab Erzsébet és Szalay Stefánia működtek közre. Öt órakor Soós István polgármester beszélt Nagyváradi fejlődéséről a felszabadulás óta, majd Seres Jenő szalonzenekarának játékát hallottuk az Ujságíró Otthonból. Bihari származású költők: Zilahy Lajos, Erdélyi József, Horváth Imre, Nadányi Zoltán, Sinka István, Papp Lajos és Béteky László verseiből Ujjak László adott elő. Ezután következett a *Cornevillei hangok* nagyszerűen sikerült közvetítése a Szigligeti Színházból.

Igen szép és szinte megható volt a *Tabéry Gézával* folytatott beszélgetés az Ady-szobából. A várad *Holnaposok* verseiből Ónody Ákos adott elő, majd Szénási Gusztó kitűnő cigányzenekarának műsorából közvetített a rádió.

Mindent egybevetve anagyváradi rádiónap a legteljesebb siker jegyében zajlott le. Hála és elismerés illeti elsősorban Dövényi Nagy Lajos és Budinszky Sándor közreműködését, az összes szereplőket és mindazokat, akik a jól sikerült műsor összeállításán fáradoztak.

Még a székében lévő tyúk után sem szabad átmászni a szomszéd kerítésén...

Nagyvárad, dec. 15. F. J.-né, Árpád vezér-úti lakos tyúkjá, amelyet férje aznap — augusztus 8-án — hozott vidékről, a kerítésen átrepült a szomszédba és egyik fáról a másikra szállva, végleges szökési szándékot mutatott. F. J.-né besöngött a szomszédokhoz, hogy a tyúkját hazahozza, de senki sem jelentkezett. Miután este 8 óra felé járt az idő, félve attól, hogy a tyúk — amely ma drága kincs — az éjszaka folyamán visszavonhatatlanul odébb áll, éjrárt támasztott a kerítéshez és átmászott a szomszéd udvarába. Eb-

ben a pillanatban érkezett haza a szomszéd a feleségével és F. J.-né följelentette a rendőrségen magánlakásértéért. A ma délelőtti tárgyaláson a följelentő hangoztatta, hogy nem kívánja F. J.-né megbüntetését, csupán leckét akart neki adni, hogy máskor tartózkodjék ilyen időfűstől.

A bíróság F. J.-né magánlakásértés vétségé miatt 15 napi fogházra ítélte, de az ítélet végrehajtását 3 évi próbaidőre felfüggesztette.

Egészségügyi szakkiképzést kapnak a leventék

A csapatokban egészségügyi járőrök alakulnak

A Levente Hírközpont jelenti: Leventeifjúság katonai előképzésével kapcsolatban — különösen a mai időkben — nem nélkülözheti a rendszeres egészségügyi kiképzést. A leventekiképzés alatt minden ifjú megtanulja a leg-
elemibb egészségügyi ismereteket és eről próbáztatása alatt tanúságot is tesz. Ezenkívül azonban, főleg gyakorlati egészségügyi szakoktatásra is szükség van.

A Leventék Országos Parancsnoka, vitéz Solymossy Ulászló vezérőrnagy ezért most elrendelte, hogy a leventeifjúság öt-százaléka a kötelező foglalkozási idő alatt

különleges egészségügyi szakkiképzést kapjon. A kiképzés végrehajtásában a leventeintézménynek a Magyar Vöröskereszt nyújt segítséget. Azokban a helyiségekben, ahol orvos van, a helyi orvosok tanfolyamokat vezetnek a leventefjúság számára. Ahol nincs orvos, ottan külön egészségügyi táborkokba gyűjtik a kiképzésre kerülő leventéket. A nyári ifjúságetképző táborok egyrésze pedig egészségügyi ifjúságetképző táborokká alakul át.

A kiképzés eredményeként minden leventecapatban 3 főnyi egészségügyi járőrt alakítanak s ezek a leventefoglalko-

Mozik műsora:

APOLLÓ: Csavargók.
BELVAROSI: Cszmász kandur.
CASINO: Bob herceg.
KORONA: Aranypáva.

zásokon, megmozdulásokon, ünnepélyeken, versenyeken vöröskeresztos karokkal elsősegélynyújtó szolgálatot végeznek.

P. Rösch Bertalan előadása a Kloss előadássorozatában

A Kloss sorozatos előadásaiban tegnap este 7 órakor tartotta P. Rösch Bertalan kapucinus atya harmadik előadását „Boldog akarok lenni” címmel. Az ember folyton keresi az elvesztett paradicsomot, de hamis úton. Mi nem a pesszimizista lemondás hívei vagyunk, pozitív megoldásokat keresünk. A nő számára a boldogság alapja a jellem, a női jellegnek megfelelő munka, de mindkettőnek bele kell kapcsolódnia Istenbe, a negyedik. Így lesz a nő hivatás a boldogság útja.

Gyermekek gyermekekért

Vasárnap, (folyó hó 19-én) délelőtt 11 órakor 13 iskola kb. 700 növendéke fog szerepelni a Szigligeti Színházban. „Gyermekek gyermekekért” fáradoztak és elsősorban érettségifognak a nyilvánosság előtt szerepelni. Ez magába véve is oly rendkívüli esemény, hogy csupán ezért is érdemes felfigyelni. Növendékek hatalmas tömegének művészi megmozdítása pedig egyedülálló az egész országban.

Bizony ez is jótékony célú előadás lesz. Csak azért, mert még mindig nagyon sok a szegény. A szegények szegényeire gondolok elsősorban. Azokra a kékre-zöldre fagyott lábú gyermekekre, akik még most is mezítlenül futnak az iskolába. Nem mese ez. Bár az lenne. A valóságról meggyőződhet bárki, ha ellátogatna — az Óssi-telepre.

Érettségihetetlen nagy munkát vállalt a nagyváradi tanítósné. Melőttassanak elképzelni, mit jelent 700 sűvölvényből olyan egységet formálni, mellyel ki mernék állni a színházba. Belőlük művészetet kicsiolni! Van közöttük — először a jó magyar hangzású — neveket veszem — primadonna, ballerina, szubrett... igen kérem: szerepel egy 50 tagú gyermekzenekar; szólisták, duó, énekkarok...

Valahogy úgy érzi magát az ember, mikor a drága csöppöskéket nézi, hogy a színes jelenetek elvonulnak, mintha valami felsőbbrendű lény varázsvesszővel egy csodás világot teremtett volna.

Szabolcska mondja: szeretné, ha minden esztendőben egy nap, meg egy este király lehetne. De ez csak vágy, szép álom maradt. De te, Testvér, a királynál több lehet: királyi ember. Kinyithatod ezíved aranyosgyöngyös palotájának kapuját, beengedheted oda az „elhagyottakat és sápadó arva”-kat.

Csak gyere el, jöjj közénk!

Pályázati hirdetmény

Az igazságügyi minisztérium a nagyváradi kir. járásbírósnál be-töltendő kiegészítő díjnoki állásra pályázatot hirdet.

MEGJELENT

Az Erdélyi Gazda 1944. évi NAPTÁRA

632 oldal. — Több száz kép. Ünnepi kiadás az EMGE száz éves évfordulójára. Szerkesztette: Demeter Béla

Ara EMGE tagoknak 5 P., bolti ára 8 P.

Kapható: Nagyvárad, EMGE kirendeltség, Tisza Kálmán-tér 17. — Megrendelhető: A Gazdakörök és az Erdélyi Gazda kiadóhivatala (Kolozsvár, Majális-utca 24.) utján

Megindították hétfőn a bolsevisták a keleti arcvonal középső és északi szakaszán várt nagy támadásukat

Az egész támadási arcvonalon sikerült megállítani a szovjet csapatok áttörési kísérleteit — Cserkasszi városát kiürítették a németek — Délolaszországban a helyzet nagyjából változatlan

Tokió. (MTL) A Német TI jelenti: Japán csapatok a burma-délkeleti határvidéken rajtaütöttek csunging-i csapatokon.

Berlin. (MTL) A Német TI jelenti:

A Domei-iroda Ranguunból származó jelentése szerint a december 5-iki Kalkutta elleni japán légitámadás valószínűleg sikertelen volt a brit-indiai kormánykörökben.

szovjet támadási törekvések többek között megakadtak a Dnyeper és a Pripjet között levő úgynevezett mocsaras háromszögben. A német hadvezetés ügyes hadászati sakkhúzásának tekinthető ebben az esetben, hogy a Cserkasszi körüli német állások eredményes védelme ellenére éppen most adtak parancsot ennek a városnak kiürítésére. Ezen a fronton ugyanis a Kievet ellen harcoló Mannstein-hadsereg déli szárnya a német arcvonal hadászati vékonyan előugró kiszögelye következtében kedvezőtlen helyzetben volt. Délen a harc már annyira közeljutott Kirovgradhoz, hogy már most beszélhetünk a városért folyó csata megindulásáról. Ez a tény azonban nem jelenti a harci események új szakaszát és csupán

folytatása azoknak a harcoknak, amelyek Kremencsugtól délnyugatra már régóta szünet nélkül folynak. Német részről számolni kellett ezzel a fejlődéssel és számoltak is minden lehetőséggel. A szovjet csapatok ezen a fronton rendkívül véres veszteségeket szenvedtek. Már hetek óta állandóan nagyobb tartalékokat vetnek harcra, amelyek a legkülönbözőbb korosztályú emberekből tevődnek össze és amelyeket sok esetben az arcvonal környékén összeszedett polgári emberekkel töltenek ki. A közeljövőben kemény és rendkívül elkegyelmedett harcok várhatók. Kievtől nyugatra a német hadműveletet elértek a Teterév folyót, amelynek partján a szovjet nagyon megerősített állásokat épített ki. Egy új jelenség a keleti arcvonalon a Nyeveljtől délre fekvő térségben meginduló szovjet áttörési kísérletek ténye. Ettől a szakasztól egészen Leningrádig a bolsevisták felderítő tevékenységének fokozása észlelhető. Az első támadás után azonban ismét erős olvadás következett be, úgy, hogy az ellenség pillanatnyilag alig gondolhat terve megvalósítására.

Mannstein vezértábornagy a Teterévig nyomult előre

Berlin. (MTL) Mint az Interinf a keleti arcvonal középső és északi szakaszán folyó harcokról jelenti, a bolsevisták hétfőn mintegy hat hadosztállal és két páncélos hadtesttel megindították várt nagy támadásukat. Itt hétfőn az egész támadási arcvonalon súlyos harcok alakultak ki, amelyekben a szovjet csapatok áttörési kísérleteit sikerült megállítani. A messze előretolt német állásokat egyszerre három oldalról is megtámadták, úgyhogy sok esetben fordított arcvonalon kellett harcolni. A német páncélos kötelékek ellentámadással visszaverték az egyik német támaszpontba benyomult bolsevistá-

megállítja, hogy Kremencsugtól délnyugatra a harcok újabb eltolódása és a nyevelji térségben újra meginduló szovjet áttörési kísérletek jellemzik a helyzetet. A részletekről a következőket írja:

Mannstein vezértábornagy hadosztályainak ellentámadása Kievtől nyugatra a Teterévig nyomult előre. — Ugyanakkor Gomeljtől nyugatra a

Kirovgrad és Cserkasszi térségében a bolsevisták fokozták támadásukat

Berlin. (MTL) A Führer főhadiszállásáról jelentik a Német Távirati Irodának. A véderő főparancsnoksága közli: Kirovgrad és Cserkasszi térségében az ellenség hétfőn fokozta nyomását. Elkeseredett és még most is folyó harcokra került sor és ezek folyamán a szovjet nagy, véres veszteségek mellett egyes helyeken terepet tudott nyerni. Cserkasszi városát, amelynek megszálló erőt az ellenség heteken át tartó harcokban hasztalanul igyekezett körülzárni, csapataink az elmúlt éjjeli parancs szerint kiürítették. A Zsitomirtól északkeletre levő támadási térségben csapataink megtisztították a Teterév balpartját. A szétugrasztott ellenséges osztagokból az ellenség itt december 6-tól 13-ig 4000 ezer foglyot és kereken 11.000 halottat veszített. 927 löveget, 254 páncélos és nagyszámú könnyű és nehéz gyalogsági fegyvert zsákmányoltunk vagy megsemmisítettünk. Nyeveljtől délre a szovjet erős tüzérégi előkészítés után több hadosztállal és nagy páncélos erőkkel támadott. A támadásokat visszavertük. Egyes helyi betöréseket elrekesztettük, másokat ellentámadásokkal megtisztítottuk. A harcmezőn számos szétlőtt páncélos maradt.

ellenlökéssel azonnal meghiusították. Az angol csapatokat mindenhol visszavonták kiinduló állásaikba. Itt az angolok hétfőn 13 páncélos veszítettek. Az ötödik hadsereg szakaszán hétfőn az ellenség egyáltalán nem támadott, de folytatta csapatösszevonásait. A német vadászok Cassinótól délre három tüzérégi tüzet irányító amerikai repülőgépet lelőttek. Német bombázó kötelékek sikerrel támadták Bari kikötőjét, amely a nyolcadik angol hadsereg utánpótlása szempontjából nagy fontossággal bír.

Nem vonják össze sem török, sem bolgár csapatokat a török határ közelében

Londonból jelezték: (B. T.) A Times angol tudósítója szerint túlzottan látszanak azok a hírek, hogy Törökországban vagy Bulgáriában katonai előkészületek történtek volna. A török határ közelében sem német sem bolgár csapatokat nem összpontosítottak.

Isztanbulból jelentik: (MTL) A Német TI jelenti: Abidin Tever a Cumhuriyet című lapban állást foglal azzal a kijelentéssel szemben, mintha Törökország Kairóban kötelezte volna magát arra, hogy a szövetségeseknek támaszpontokat ne csát rendelkezésre és megengedi, hogy a Daruanellákon át hadianyagot szállítsanak.

Ankarából jelentik: (MTL) A köztársasági néppárt képviselőházi csoportja kedden összeült. Meghallgatták Mene-mendzsoğlu külügyminiszter beszámolóját.

Délolaszország: Heves harcok a moroi hídfő közelében

kat és példátlan támadó lendülettel súlyos veszteséget okoztak az ellenségnek. Itt a harcok éjszaka is csak alig lankadtak, hajnalban pedig újra teljes erővel indultak meg. Eddig nem teljes jelentés szerint a szovjet csapatok itt 32 tulnyomórészt T. 34 mintájú harcocsit veszítettek. A vasúti vonalak elleni tevékenység során a német repülőket elpusztítottak négy tehervonatot és felrobbantottak egy lőszerszállítót. Felrobbantottak több pályaudvart is. A keleti arcvonal más részéről nem érkezett jelentés nagyobb harci eseményekről.

Berlin. (MTL) A Német Távirati Iroda katonai tudósítója a keleti arcvonal helyzetéről általánosságban

Berlin. (MTL) Mint az Interinf jelenti, a délolaszországi arcvonalon pár nap óta a helyzet nagyjából nem változott. A keleti szárnyon a moroi hídfőközelében éjjel óta heves harcok fejlődtek ki. Az angol hadvezetés erős birodalmi csapatkötelékekkel

Számos robbanó és gyújtóbomba károkat okozott különböző helységek lakónegyedeiben. 11 ellenséges gépet lelőttünk. Ellenséges zavaró repülőgépek az elmúlt éjjel bombákat dobtak a rajna-westfáliai iparterületre.

támadott a német állások ellen. A támadókat a pontos tüzérégi tűz és a német gépfegyverek tüze már a főarcvonal előtt véglegesen visszavert. A támadóknak csak egy helyen sikerült átmenetileg egy betörés, azonban a német csapatok felfogták és

kat és példátlan támadó lendülettel súlyos veszteséget okoztak az ellenségnek. Itt a harcok éjszaka is csak alig lankadtak, hajnalban pedig újra teljes erővel indultak meg. Eddig nem teljes jelentés szerint a szovjet csapatok itt 32 tulnyomórészt T. 34 mintájú harcocsit veszítettek. A vasúti vonalak elleni tevékenység során a német repülőket elpusztítottak négy tehervonatot és felrobbantottak egy lőszerszállítót. Felrobbantottak több pályaudvart is. A keleti arcvonal más részéről nem érkezett jelentés nagyobb harci eseményekről.

Berlin. (MTL) A Német Távirati Iroda katonai tudósítója a keleti arcvonal helyzetéről általánosságban

ját Inonu köztársasági elnöknek Kairóban Roosevelttel és Churchilllel folytatott tárgyalásairól. Több felszólalás hangzott el. A szónokok megállapították, hogy a kairói találkozás eredményei hasznosak lehetnek. Azután Szaradzsoğlu miniszterelnök Törökország külpolitikájának irányvonalát ismertette. Nyilatkozatát helyesléssel fogadták.

Szovjet követelés: Szállítsák Oroszországba az olasz gyermekeket

Rómából jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: A Szovjet képviselői az Italia Bizottságban azt javasolták, hogy a 4-15 éves délolaszországi gyermekeket, akiknek szüleit az angolszászok munkaszolgálatra hívták be és elvitték Kanadába, Északamerikába, vagy Alaszkába, szállítsák el a Szovjet-Unióba. Ezzel a tervvel a bolsevikiek — mint a római rádió megjegyzi — megismétlik a spanyol polgárháborúban követett eljárásukat, csak sokkal nagyobb arányban. — Eppen úgy, mint a spanyol gyermekeket, most az olasz munkások gyermekeit nevelnék bolsevista szellemben és módszeresen idegenítik el szüleiktől, hazájuk és vallásuktól. A római rádió a legélesebben nyilatkozik e terv ellen, amelyet szörnyű barbárságnak minősít.

A Daily Express megállapítása Németország katonai erejéről

Genéből jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: Londonból jelentik, hogy a Daily Express katonai munkatársai összehasonlítják, hogy Anglia emberanyaga már nem elegendő, mert hadserege szétfűrészelődik Európa és a Távolkelet között. Az első világháborúban a német népben nem volt meg az elgondó harci akarat. A német nép közel állott az éhhalálhoz. Ma azonban a német haderő kétharmadrésze keleten még veretlen. Ma Németországnak nincsen hiánya munkásoknak. A német nép nem éhezik és a Führer, valamint népe töretlenül tartották harci akaratukat. A lap másik munkatársa megállapítja, hogy az első világháborúban az antant összesen 11,153,000 tonna hajóteret vesztett, a jelenlegi háborúban pedig eddig 18,000,000 tonna a veszteség.

Harold Nicholson a versaillesi béke tanulságairól

Stockholmból jelentik: (MTI) Harold Nicholson parlamenti képviselő, az angol rádió igazgatója a múlt hónapban hosszabb időt töltött Svédországban és a Stockholmban megjelenő „L'Avvenir” című lapban cikket írt a versaillesi béke tanulságairól. A cikk többek között rámutat arra, hogy a versaillesi béke sokkal kevesebb áldozatot követelt Németországtól, mint a párizsi békekötések a többi államoktól, például a trianoni béke Magyarországtól. A hiba azonban inkább ott volt, hogy a békeszerződések határozatait nem vették valóra. A népszövetségi alkotmány 19-ik pontjának értelmében a szerződés határozatait a mindenkori viszonyokhoz képest kell alkalmazni. Így számításba vették a végrehajthatatlan szerződések revízióját, azonban ezeket a lehetőségeket nem alkalmazták. A békekötések megalkotói nem tehetnek arról, hogy ez a szakasz sohasem jutott érvényre.

Eden beszámolt az alsóházban a szövetségesek legutóbbi értekezleteiről

Amszterdamból jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: Eden angol külügyminiszter az alsóházban beszédet mondott, — amelyben beszámolt a szövetségesek legutóbbi értekezletéről.

Kijelentése szerint, a két kairói értekezlet, valamint a teheráni értekezlet tárgysorozatán katonai ügyek szerepeltek. Japán ellen, tekintet nélkül a költségekre és az időre, a harcot végig kell küzdeni. Reményének adott kifejezést, hogy Nagybritannia, a Szovjet-Unió, az USA és Törökország jövődéli együttműködésének rövidesen megvetik az alapját és a török államelnökkel folytatott megbeszélését bátorítónak mondta.

A török államelnökével Kairóban folytatott megbeszélésekkel kapcsolatban, Eden hangoztatta még azt a reményét, hogy a megbeszélések megteremtik az alapját Nagybritannia és Törökország együttműködésének. Jugoszláviáról szólva kijelentette, hogy Nagybritannia Titót minden erővel támogatja és a szovjet küldöttséggel együtt, brit bizottság is együtt fog működni Titóval. Nagybritannia mindazokat a köröket össze akarja hozni, amelyek a közös ellenség ellen akarnak harcolni. Összefoglalójában Eden kijelentette, hogy nincsen ok-könnyelmű derűlátásra és Nagybritannia nehéz feladatok előtt áll.

Anglia róvására a szovjet diplomácia újabb győzelmét jelenti a szovjet-cseh szerződés

Elsimítottak tekinthető az orosz-lengyel kapcsolatok útja is

Zürich. (Bud. Tud.) Moszkvai jelentés szerint folynak a megbeszélések Benes és a szovjet politikai szemlélyiségek között, amelyeken megvitatják Csehszlovákia és a Szovjetunió kapcsolatát Lengyelországhoz, Jugoszláviához, Ausztriához és más keleteurópai államokhoz.

Stockholm. (MTI) Washingtoni jelentés szerint az Egyesült Államok kormánya nyilatkozatot adott ki az orosz-cseh szerződés ügyében, amely szerint a szerződést úgy kell megítélni, hogy az nincs összeütközésben az általános világbiztonság szempontjaival.

Stockholm. (MTI) Az Interinf jelenti: A Star című londoni esti lap kedden azt a reményét fejezi ki, hogy a Szovjetunió és Benes szerződése alapot szolgáltat a Szovjetunió és a lengyel emigráns kormány közötti diplomáciai összeköttetés helyreállítására. A lap azt írja: világos, hogy Benesnek és Sztalinnak is az a célja, hogy további tárgyalások révén harmadik társként a lengyel emigráns kormányt vonják be. Önmaguk előtt sem titkolják azonban, hogy még sok nehézséget kell elintézni, amíg elérhető a meleg barátság a Szovjetunió és a lengyel emigráns kormány között.

Berlin. (MTI) *Metékes helyről közlik, hogy a megkötött cseh-szovjet orosz szerződés igazolja, hogy a szovjet diplomácia Anglia róvására újabb győzelmet aratott Középeurópaiban. Berlinben a szerződést csak keletmegállapodásnak tartják és azt mondják, hogy annak tulajdonképpeni lényege a két titkos pójtájékoztatóban van, amely Csehszlovákia gazdasági és politikai kiszolgáltatását jelenti a Szovjetuniónak. A cseh nép feladata és helyzete a Német Birodalom középpontjában van és minden olyan politika, amely tulmegy az adottságon, kudacsal kell, hogy végződjék.*

Zürich. (Bud. Tud.) A Neue Zürcher Zeitung londoni tudósítója szerint, Londonban az orosz-cseh szerződés aláírását Európa új politikájának felépítése tekintetében bizonyos

mértékig alapkőnek tekintik. A lap tudósítója figyelemreméltónak tartja Ripkának, a cseh emigráns kormány külügyminiszterének egyik megjelent cikkét, amely szerint az új szerződés Európa jobb jövőjének kezdetét jelenti. Londonban nem mennek oly messzire, mint Ripka, aki például az osztrákok és magyarok meghívására is gondol, azonban megemlíti, hogy a tervezett középeurópai biztonsági rendszer leghízelgesebb záloga ez a szerződés. A Manchester Guardian hangsúlyozza, hogy az orosz-lengyel kapcsolatokat jobbátételre vezető út elsimítottak tekinthető. A moszkvai és londoni lengyelek egyöntetűen megegyeznek abban, hogy Lengyelországnak nyugat felé kell terjeszkednie és az említett körök elsősorban Keletporoszország és Szilézia gyarmatosítását említik.

Novemberben naponta 328 bűnügy történt Budapesten

A Mai Nap írja: *Éliássy Sándor* főkapitány a közigazgatási bizottság hétfői ülésén számolt be a főváros közbiztonsági helyzetéről. Az elmúlt hónapban a főkapitány-ság bűnügyi osztálya 9776 bűnügyi eset nyomozását fejezte be, minden napra tehát 328 bűnügy jutott. Ezek közül 1098 irányult az emberélete és testi épsége ellen. Előfordult 4227 lopás, 653 sikkasztás, 679 csalás. E bűncselekményekből kifolyóan a múlt hónapban 431 egyént helyeztek előzetes letartóztatásba és 12 fiatalkorút vettek őrizetbe. A toloncúgyosztálynál 1884 egyén került közigazgatási elbánás alá. Kényszerűlével és toloncúton 651 egyént távolítottak el a fővárosból, míg 23 férfit és 19 nőt hosszabb időre kitiltottak Budapest területéről.

Még mindig sok kihágási ügy foglalkoztatja a hatóságokat. A hajtásra vonatkozó szabályok meg-

100 ruhát készítettek el a hadigondozottak számára a réti református Nőszövetség asszonyai

(Nagyvárad.) A hadbavonultak családjai felé szeretettel, de főképp segítő tettel fordul az egész magyar társadalom, nemeslelkű asszonyaink, huszezer kilométer távolságból csak a gondolat, esetleg pár meleg szó érkezett a hátrahagyottak számára. Ebbe a segítő munkába kapcsolódtak bele a réti református asszonyok. Nagy Lászlóné szabásmesternő vezetésével Lakatos Jánosné, Szüle Lászlóné, Kompán Béláné, Kovács Imréné, Halász Péterné, Steiner Miklósné, Radoki Isváné, Demeter Istváné, Lökös Lajosné, Bullo Sándorné, Zsurka Jánosné, Sándor Zám-firné, özv. Szabó Lajosné fáradhatatlan, áldozatos munkával ezen a héten készítettek el a századik ruhát a hadbavonultak hozzátartozóinak számára.

Szabadegyetemi előadás csütörtök helyett kedden

Előadást tart dr. Hlatky Endre főispán

A Szabadegyetem vezetősége értesíti a hallgatóságot, hogy a város törvényhatósága december 16-án, csütörtökön d. u. közgyűlést tart, azért az erre a napra tervezett szabadegyetemi előadást december hó 21-ére, keddre helyezte át. A keddi előadáson dr. nemes Hlatky Endre főispán „Nagyvárad Reményik Sándor költészetében” címen tart előadást. Előadását szavaltatok kísérik. Ezzel az előadással záródik a Szabadegyetem I. féléve. A II. félév január hó 13-án kezdődik, amelyen Kiss József tankerületi kir. főigazgató Magyar jellem, magyar nevelés címmel tart előadást. A szabadegyetemi előadások változatlanul délután 5 órai kezdettel a város háza dísztermében tartatnak.

Novemberben naponta 328 bűnügy történt Budapesten

szegéséért 319, csendháborítás miatt 36, szabálytalan gépkocsiközlekedés miatt 468, szabálytalan kerékpározásért 926, villamoson való lögrzésért és ugrálásért 474, állatkínzás miatt 258, a gyalogúton való közlekedés akadályoztatásáért 267, a köztisztasági szabályok megszegéséért 110, az ebtartási szabályrendelet áthágásáért 61, közegészségügyi rendeletek megsértése miatt 51, engedély nélküli utcai árusítás miatt 54 esetben tettek kihágási feljelentést a rendőrközegek. Koldulás, csavargás miatt a múlt hónapban 3241 egyént állítottak elő.

A múlt hónapban 84 gépkocsibal eset történt Budapesten, amelyek közül 4 halálos, 45 súlyos sérüléssel végződött. E balesetekből kifolyóan 5 egyént helyeztek előzetes letartóztatásba. A rendőrség bejelentőhivatalánál novemberben 6527 külföldi ittartózkodását jelentették be.

Az Erdélyi Párt szónoka az idegen tulajdonba került földnek ismét magyar kézbe való juttatását sürgette a képviselőházban

Sigray: A magyar királyságot teljes egészében vissza kell állítani

Budapestről jelentik: A felsőház kedden folytatta a költségvetés tárgyalását.

Sigray Antal gróf a költségvetési vita első szónoka a maga részéről is minden körülmények között szükségesnek tartja a helyi rend fenntartását. Szociális téren újabb intézkedéseket tart szükségesnek. Megállapította, hogy Magyarország lépést tartott a külföldi demokráciák fejlődésével és ha az ütem lassúbb is volt, ez azért történt, mert a harcokban elszegényedve nem tudtuk megoldani a szociális kérdések nagyrészét. Ottromba rágalom, hogy feudális állam vagyunk, berendezkedésünk alkotmányos és demokratikus. Annak a véleménynek adott kifejezést, hogy az Atlanti Chartával egy új világ fog születni. Ügyelni kell azonban arra, hogy a mi sajátos nemzeti tulajdonságaink csorbát ne szenvedjenek. A magyar királyságot teljes egészében helyre kell állítani.

Vitéz Somogyi Béla honvédelmi szempontból foglalkozott a költségvetéssel. Sürgette a hadinyereségi adó bevezetését. Hangzottatta, hogy Magyarország sohasem bánt rosszul nemzeti kisebbségeivel. Ha át akarunk gázolni rajtuk, az egész országot megmozdul. A javaslatot elfogadta.

Pálffy József gróf a honvédség minden eszközzel való támogatását mondogta elsőrendű feladatnak. A költségvetést nem fogadta el.

Orffy Imre megállapította, hogy a kormány külpolitikai vezetésével az ország tulnyomó többsége egyetért. Magyarország nem akarta a háborút és mindig a békes revízió alapján állt. A zsidókérdést a jelenlegi nehéz helyzetben nyugvóponttra kell hozni. Tiltakozott az ellen a vád ellen, hogy Magyarország a feudalizmus hazája, majd mezőgazdasági kérdésekről beszélt.

Az elnök azután a vitát megszakította és folytatását szerda délelőtt 10 órára tűzte ki. Bejelentette, hogy holnaptól a felsőház nyolc órás üléseken tárgyalja a javaslatot.

400.000 elrománosított magyart vissza kell hozni a magyarság egységébe

Budapestről jelentik: A képviselőház kedden folytatta tárgyalásait. Az első szónok Bíró István volt (Erd. Párt), felezőszavának gerincét a székely kérdés alkotta. Kérte a kormányt, hogy tegyen meg mindent az idegen tulajdonba került földnek ismét magyar kézbe való juttatására. A székelység minden téren való támogatását sürgette. A békekérdésről szólva megállapította, hogy a béreknek nemcsak a minimumát, hanem a maximumát is meg kell állapítani. Senki sem végezhet olyan értékes munkát a haza érdekében, hogy ötven—száz ezer pengős jövedelem élvezésére méltó legyen. Kérte a szórványmagyarság felkarolását és az ott élő magyarság öntudatának megszilárdítását. A több mint 400.000 el-

románosított magyart ismét a magyarság egységébe kell beilleszteni.

Azután Keresztes-Fischer Ferenc belügyminiszter beterjesztette az anyakövezetéséről szóló, továbbá a gyógyszerészek törvényjavaslatáról, végül a gyógyszerészeti rendtartásról szóló törvényjavaslatokat.

Budapesten 47.000 lakásban nem fizetnek házbért

A fővárosi Statisztikai Hivatal érdekes összeállítást készített a budapesti főberleti lakások használatáról. Az összeírás időpontjában, két évvel ezelőtt 285.326 lakást állapítottak meg Budapesten, ezek közül 74.330 lakás Budán van, 210.996 lakás pedig a pesti oldalon. Azóta körülbelül több mint 10.000-rel szaporodott a lakások száma úgy, hogy ezidőszelint a budapesti lakások mennyisége bizonyosan elérte, esetleg meg is haladta a 300.000-et.

A lakások közül kerekén 47.000 után nem fizetnek házbért. Ugyanis 18.191 lakásban a háztulajdonosok laknak, 2111 lakást a háztulajdo-

Gróf Serényi Miklós hangoztatta, hogy a javaslatot nem szavazhatja meg. Bizalmatlanságát a zsidótörvény szempontjából tett kifogásokkal indokolta meg.

Rövid szünet után Tórs Tibor al-elnök ismét megnyitotta az ülést. Makkai János felszólalására halasztást kért. Azután az elnök napirendi javaslatot tett, amely szerint a Ház legközelebbi ülését szerdán délelőtti tartja. Bejelentette az elnök, hogy Kölcsey István az ülés idejének 8 órára való kiterjesztésére terjesztett be javaslatot.

Keck Antal személyes megtámadás címén kért szót és leszögezte, hogy a nyilaskeresztes pártból azért lépett ki, mert annak kül- és helpolitikai irányvonalával nem értett egyet. Az ülés ezzel véget ért.

nosok hozzátartozói használnak ingyen, míg 26.086 lakás mint természetbeni járandóság szerepel. Ezek közül azonban csak 15.586 lakásban laknak házfelügyelők, míg a többi természetbeni lakást főleg vállalati alkalmazottak és köztisztviselők használják. A bért nem fizető lakások között van 291 nyolc, vagy ennél többszobás, 252 hétszobás, 543 hatszobás és 1330 ötszobás lakás. Budapesten 2269 öröklakás tulajdonos lakik saját házrészében, akik mint háztulajdonosok vannak nyilvántartva. A budai oldalon 1792, a pesti oldalon 477 öröklakástulajdonos lakik saját házrészében. (Magy. Tud.)

Munkáskérdés ma és a háború után

A Pécsen, 1943. december 5—6. napjain tartott Országos Titkári-értekezleten a következő határozatot hozta a Hivatásszervezet 23 városból, illetve körzetből érkezett küldötteinek összessége:

Jövők elve: a munka joga

Törökvéseink végső célja a munka jogának érvényesítése. A háborút követő magyar újjáépítés csak ezen épülhet. A munkához való jog, a munka szempontjainak fölénye a tőkével szemben és a munkából élők önkormányzati szervezeteinek teljes elismerése a pillérek. Így jön létre a közjót szolgáló szükségsgazdálkodás, amelynek társadalmi kerete a hivatásrendiség.

Átmenet háborúról békére

A háborút követő újjáépítést megelőző az átmenetgazdaság, a haditermelés átállása a polgári béke-termelésre. Hogy a dolgozók kenyerét és családját a munkanélküliség rémétől megóvjuk, szükségesnek tartjuk, hogy minden előkészület megtörténjék munkaalkalmak biztosítása, egységes munkaközvetítés létrehozása, a hadirokkantak és hősi halotak hátramaradottainak elhelyezése és a munkanélküliség ellen szóló kötelező bizto-

sítás szervezése érdekében. Már ma jogszabályban kell kimondani az egész gyáriparra vonatkozólag a munkáisebbségjogi tilalmat, addig, amíg az átállítást megtörténik. Szabad munkaalkalmat akarunk!

Előkészület átmenetgazdaságra

Ezért már ma szükség van a következőkre:

1. Létesüljön átmenetgazdasági tanács, főleg az ipar, de az összes gazdasági ágak képviselőinek bevonásával. Az érdekképviseltek sorában egyenrangú helyet kapjanak a munkáiserdekképviseltek kiküldöttei.

2. Legyen végrehajtó szerv az átmenetgazdálkodáshoz szükséges irányító és rendelkező feladatok elvégzésére. Ez legyen számba anyagkészletünket, gépalományunkat, munkaerőinket, termelési feladatainkat. Készíttesse el minden szakmával és üzemmel az átmenetgazdasági tervet, egyeztesse össze azokat és készítse elő a munkakezdetet úgy, hogy szinte gombnyomásra bármikor indítható legyen. Ugyanígy kell eljárni az állami és községi beruházások előkészítésénél is. A végrehajtó szerv munkáját az átmenetgazdasági tanács segítségével végti, annak beszámoló.

3. Azonnal elkészítendő a munkásság u. n. katasztere, amelynek alapján minden szakmunkásról, begyakorolt munkásról és segédmunkásról pontos adattal bírnunk.

Házat, birtokot, szőlőt
eladni, venni
akar, keresse fel
PRÁGER ügynökséget
Teleki-utca 38. szám.

RACZ VALI

a híres magyar filmsztár és dívoz

december 20-án

a Ref. Kulturpalotában válogatott műsori ad. Zongorán dr Veress Nándor kíséri, konferál Csák-Cservenák József. Jegyek elővételben a Nagyvárad kiadóhivatalában.

4. Be kell vezetni még most a munkanélküliség esetére szóló kötelező biztosítást, hogy a munkához semmiképpen nem jutók létminimuma némileg biztosítva legyen.

5. Az átmenetgazdaságot pénzügyileg éppen úgy meg kell alapozni, mint a hadigazdálkodást. Hatalmas „Békekölcsön”-nel teremtsék majd elő az u. n. tőkés szükségletet.

Együtttes erővel a munkássorsért!

Számbavette az országos értekezlet a jelenlegi munkáshelyzetet. Megállapította, hol van szükség gyors beavatkozásra és ott az illetékesek intézkedését kívánja. Tekintettel a felelősségre, amelyet a Hivatásszervezet átérz és a súlyos feladatokra, amelyek elvégzése vagy előkészítése halasztást nem tűrhet, elhatározza az értekezlet, hogy felhívja az összes hazai munkásszervezeteket együttes lépésre. A munkásság mai és holnapi közelebbi életkérdéseit együttesen kell megoldani. A munkásság az egész szervezet magyar munkásságnak, tekintet nélkül elvi és végcélbeli különbségekre.

„Nem lesz szerencsém!”

Ez a kiáltás szokott elhanggni sok — magát műveltnek gondoló! — ember ajkáról, ha pappal találkozik az utcán. Amikor veszett szerencse pótlására aztán görcsösen megragadják kabátgombjukat, ami tudvaleg az a legbiztosabb mód a szerencsétlenségek távoltartására...

Valóban érdekes, hogy hogyan tudja magát tartani ez a zsidó eredetű babonás szokás még ebben a zsidóellenes korban is! Ennek a szólásnak eredete ugyanis abba a korba nyúlik vissza, midőn a zsidóknak csakis püspöki városban volt szabad lakniuk, hogy ott állandóan szem előtt legyenek. A püspök aztán minden héten kiküldött a gettóba két kanonokot, hogy rajtaütésszerűen ellenőrizzék a zsidók mérlegét, árukészletét, stb., nehogy csalással mást rászedhessenek. Nagyon érthető, hogy mikor a kiküldöttek megjelentek a gettóban, a gettóban, a zsidók rémülten kiáltottak fel: „Nem lesz szerencsém!”

Ezt a kiáltást aztán átvette a zsidóktól és még ma is nagy ügybuzgósággal használja számos keresztény ember. Vagy ha pap látára sokan nem is mernek hangosan szólani, ijedten kapnak a gombjuk után. Megszivlelhetnék az ilyenek egy papnak szellemes visszavágását: „Igaz van, barátom, ilyen ésszel nem is csoda, hogy nem lesz szerencséje!”

Événházakban és vendéglőkben kérésre a **MAGYAR LAPOK**-ot.

KÖNYV ÉS KULTURA

A mai magyar honvédelmi igazgatás

Ezen a címen jelent meg a IX. Közigazgatási Továbbképző Tanfolyamon elhangzott előadások összegyűjtött anyaga. A könyvet — épügy mint az előző közigazgatási továbbképző tanfolyamok anyagát is — vitéz *Keresztes-Fischer Ferenc belügyminiszter tette közzé.*

1936-ban, tehát immár 8 esztendővel ezelőtt nyitotta meg néhai *Gömbös Gyula* az I. Közigazgatási Továbbképző Tanfolyamot.

Gömbös Gyula megnyitó beszédében a maga, valamint a kormány álláspontját és felfogását a köztisztviselői hivatásról, a köztisztviselők neveléséről és továbbképzéséről a következő szavakkal fejezte ki: „Ebben az országban minden munkának egy célja van: az örökké való nemzet. Ezért szükséges, hogy mindenki, különösen az, aki a közszolgálatban munkása a nemzetnek, átérzeze ennek az eszmének teljes jelentőségét. Tetjesen át kell éreznie minden tisztviselőnek, hogy a nemzet öncélú, hogy minden kérdésben, legyen az kicsi vagy nagy kérdés, elsősorban a nemzet érdekei irányadók. Ha a kérdések elbírálásánál a közérdeknek ezt a legmagasabb értelmű szemponjtát vesszük irányadónak, nem tévedhetünk, s a tan-szempontra az érvényesítést tartom, mert bármennyire jó magyarok igyekezünk valamennyien lenni érületben, a gyakorlati kivétel tekintetében sokszor feles erőpazar-lások keletkeznek... A repülőgép, rádió és a többi műszaki csoda kor-szakában nem élhetünk a régi uram-bátyám mentalitásban. Nem baj, ha megmarad a régi, a nemes magyar táblabíró-jelleg, átítatva azonban az újkor parancsoló köve-telményeivel... Szeretettel kell azért nevelnünk a fiatal tisztviselő nemzedéket, tökéletesíteni tudását, erősíteni minden olyan törekvését, amely kifejleszti köztisztviselői jel-lemét.”

Ezért tartotta *Gömbös Gyula* je-lentős lépésnek a közigazgatási továbbképző tanfolyamok elindu-lását. Szimbólumot látott abban, hogy az egyszerű kezdő tisztvise-lő és a legmagasabb pozíciókban állók teljes harmóniában keresik azokat a módokat, amelyekkel a nemzet érdekét szolgáló közigaz-gatást tökéletesebbé, gyorsabbá és célszerűbbé, tehetik.

A közigazgatási továbbképző tanfolyamok célja — a belügymi-niszteri rendelet szerint — az, hogy „a közigazgatás modern probléma-it, főként az újabb, hazai és külföl-di közigazgatási jogalkotást — az utóbbit természetesen csak fővona-saiban, — és a közigazgatás-politi-kai feladatokat — részben előadá-sok útján, részben intézmények látogatása révén, — a fiatalabb rá-termett közigazgatási tisztviselők-nek bemutassuk.”

A fenti állásfoglalás ma is ma-radék nélkül fennáll, a célkitűzés ma is változatlanul érvényesül. Az eddig megtartott tanfolyamoknak minden várakozáson felüli eredmé-nye mind ezt bizonyítja.

A IX. Közigazgatási Továbbképző Tanfolyam célja az volt, hogy a ma legidősebb és ennél fogva

legfontosabb igazgatási ágat, a honvédelmi igazgatást ismertesse meg. Az egyes előadások minden oldalról megvilágítják az ebbe a körbe tartozó kérdéseket és tisztázzák a honvédelemmel kapcsolatos közigazgatási problémákat.

A könyv két bevezető előadását *Bárdossy László* volt miniszterel-nök és vitéz *Keresztes-Fischer Fe-renc* belügyminiszter írták. Mind-ketten azokra a komoly feladatok-ra hívják fel a közigazgatási tisz-tviselők figyelmét, amelyeket a mai súlyos időkben mindenkinek nem-csak vállalnia, hanem legjobb tudá-sa és tehetsége szerint, ha kell, ál-dozatok árán is, eredményesen vé-géznie kell.

Maguk az előadások öt csoport-ra oszlanak. Az első csoport általá-nos jellegű: a közigazgatási polit-i-kára és a honvédelmi politikára vonatkozó kérdéseket tárgyalja. Vitéz *Bartha Károly* „A közigazga-tás szerepe a honvédelemben” cí-men átfogó képet adott a köztiszt-vise-lők honvédelmi vonatkozású feladatairól, részletesen megjelölve minden olyan érintkezési pontot, ahol ez a két nagy hivatáskör egy-mással találkozik. A *Legfelső Hon-védelmi Tanács* szerepét — ugyan-csak a közigazgatás honvédelmi tennivalóival kapcsolatban — *Má-thé Kálmán* ismertette, míg magá-

nak a honvédségnek ismertetésével *Náday István* foglalkozott. A há-ború és hadviselés erkölcsi hatá-saira és követelményeire három előadás világitott rá: vitéz *Littay András* „Az erkölcsi erők szerepe a háborúban”, *Makkai Sándor* „Ma-gyar életforma—katonai életforma” és *Kemenes Illés* „Új honvédelem — új köteleességek” címen. A gaz-dag előadócsoportból helyszűke miatt még csak kettőt emelhetünk ki: *Béldy Alajos* „Az ifjúság hon-védelmi nevelése és a testnevelés” és vitéz *Faragó Gábor* „A Szovjet-unió” címen tartott előadását.

Az általános bevezető előadások után a könyv többi fejezete már a honvédelemre vonatkozó tételes közigazgatási joggal foglalkozik.

Az utolsó fejezet bepillantást en-ged a különböző katonai intézetek tudományos működésébe, megvilá-gítja az ott folyó tudományos mun-kát. Így érdekes beszámolót ad a *Magyar Királyi Hadilevéltár*, a *M. Kir. Hadimúzeum* és a *M. Kir. Hon-véd Térképészeti feladatairól* és el-ért eredményeiről. Ezeket az intéz-ményeket egyébként a tanfolyam hallgatói annakidején számos más katonai és katonai vonatkozású intézménnyel együtt tanulmányi ki-rándulás keretében meg is tekin-tették.

A több, mint 800 oldalas hatal-mas kiadvány „A korszerű közszol-gálat útja” című sorozat 15. köte-meként jelent meg, dr. *Mártonffy Károly* miniszteri tanácsos, egyete-mi ny. r. tanár, a közigazgatási továbbképző tanfolyamok vezető-jének szerkesztésében.

Jelentkezniök kell a ló-, öszvér- és járműtulajdonosoknak

Nagyvárad thj. város polgármestere 3987—1943.—VIII. szám alatt a követ-kező hirdetményt adta ki:

A m. kir. margittai 73. honvéd kiegé-szítő kirendeltség lónyilvántartó tisztjé-nek 310—Lnyt. 1943. számú átirata érte-lmében felhívom Nagyvárad thj. város te-rületén lakó összes ló-, öszvér- és jármű-(hintó, kocsi, szekér, tábláskocsi, bérko-csi stb.) tulajdonosokat, hogy az 1943. évi december hó 17, 18, 21, 22 és 23-án reggel 8 órakor a marhavásártéren megtartandó lóosztályozáson a tulajdo-nokban lévő ló-, öszvér és járművekkel jelenjenek meg a következő sorrend-ben:

- 1943. december hó 17-én A—F kezdő-betűsök,
- 1943. december hó 18-án G—K kez-dőbetűsök,
- 1943. december hó 21-én L—P kez-dőbetűsök,
- 1943. december hó 22-én R—T kezdő-betűsök,
- 1943. december hó 23-án U betűtől végig.

Fontos tudnivalók a jelentkezésre:

- 1. A lovak felszerszámozva és orszá-gos járműbe fogva vezetendők, illetve hajtandók elő.
- 2. Ha valamelyik tulajdonosnak több járműve van, úgy valamennyit be kell mutatni.
- 3. Akinek vállalkozó lova, (a kinstár-tól használatba kiadott) van, az ellen-őrző könyvét hozza magával.
- 4. Minden ló- és öszvértulajdonos kö-telek a lóosztályozásra a lovak és öszvé-rek új magyar marhalevelét elhozni és a bizottságnak azokat felmutatni, vala-mint az összeírásakor a város katonai

ügyosztálya által kiadott jelentkezési igazolványt.

5. A járművek névtáblával a jármű baloldalán látható el, amelyen a tulaj-donos neve, lakcíme és a vármegye jól olvashatóan kivehető legyen. A táblák felerősítése a lóosztályozásnál ellenőriz-ve lesz és szabálytalanság esetén a tu-lajdonos ellen kihágási eljárást indítá-nak. A kizárólag iparszerű árufuvaro-zásra szolgáló járműveken ezenfelül fel kell tüntetni a jármű összes súlyát és rakúsúlyát.

6. A kózhathóságoknak és a hadiüze-meknek dolgozó lovak tulajdonosai a mentesítésre vonatkozó irataikat is hoz-zák magukkal. A lovakat a mentesítés kérelmezése esetén is elő kell állítani.

Felhívom minden lótartó gazda figye-lmét arra, hogy amennyiben lovát vagy járművét a város katonai ügyosztályá-nál (gróf Teleki Pál-u. 3.) összeírás vé-gett még nem jelentette be, hogy azt a fenti időpontig még bejelentheti, hogy az osztályozáson lova, vagy járműve már összeírva legyen.

A legszigorjában figyelmeztetem a ló- és öszvértulajdonosokat, amennyiben lo-vaikat, vagy járműveiket eladják, vagy új lovat és járművet vesznek, saját ér-dekükben az így előállott változást a katonai ügyosztálynál, azonnal jelelték be, mert a mulasztás 2 hónapig terjed-hető elzárás büntetését vonja maga után.

Aki a fenti rendelkezéseknek nem tesz eleget és lovát, vagy járművet, va-lamint a lovak számaikat az osztályo-zásra elő nem állítja, vagy azt nem ma-tatja be a 8250/1939. M. E. sz. rendelet 8. paragrafusa értelmében békében

Mielőtt
cipőt rendel
vagy javíttat, keresse fel
NAGY FERENC
kistermelő cipészeti
Rákóczi ut 20 sz.

havi, háborúban 6 havi elzárással, illetve 5000 P pénzbüntetéssel lesz sújtva.
Nagyvárad, 1943. december 8.
Dr SOÓS sk., polgármester.

Felhívás a tételes adó alá tartozó kisiparosokhoz

Felhívjuk azon kisiparosaink fi-gyelmét, akik az 1943. évben:

- 1. Segédet, vagy tanuló t egész éven át egyáltalán nem alkalmaztak.
- 2. Egész éven át csak egy segédet, vagy tanuló alkalmaztak;
- 3. Egész éven át segéd nélkül két tanuló alkalmaztak;
- 4. Egész éven át csak egy segédet és egy tanuló alkalmaztak, hogy a tételes jegyzékbe való felvételük vé-gett az Ipartestület székházában, Mezey Mihály-utca 4. sz. a a dél-előtti hivatalos órák alatt reggel 9-től 1 óráig, 1943. évi december hó 31-éig bezárólag okvetlenül saját ér-dekükben jelentkezzenek.

Nem tartoznak tételes adó alá és ezek ne is jelentkezzenek:

Aranyozó, borhélly (uri és női fod-rász), cukrász. (fagylalkészítő), cu-korkafőző, keksz. (piskóta és konzerv készítő, fényképész és fénykép-nagyító, galvanizáló, galvanoplasz-tikus, kelme- s fonalfestő, vegytisz-tító, közsőrös, kővező, kutsináló, korosmáros, kifőző, manikűrös és kozmetikus, mészáros és hentes, mé-zeskalácsos és viaszöntő, molnár, re-pesző, sokszorosító, sütő, szappano-s, gyertyagyáros, gyertyamártó, üveg, porcellán és fajansz festők, fogtechnikus, keményseprő., arany-ezüst és fémverő, ötvös, bőrdobos, bőrdíszműves, bronzműves, csillár-készítő, fiu- és leányruha készítő, fésűs, fűzőkészítő, hangszerkészítő, kalapos (férfi és női), nemez és szalmakalapkészítő, késes, kesztyűs, érvkötő készítő, kocsilámpa ké-szítő, mű- és aranyhimző, azzurozó, szücs és szörmesapka készítő, óras-rezöntő, harangöntő, vasöntő, zo-mánczó, vendéglős.

Az 1940. évi XII. t. c., valamint ennek végrehajtása tárgyában kiadott 160.000—1940. VII. P. M. sz. ren-delet alapján ezen iparosaink a leg-alacsonyabb adótétellel lesznek meg-adóztatva, miert is felhívjuk az ér-dekelt iparosaink figyelmét arra, hogy saját érdekükben feltétlenül sziveskedjenek megjelenni az Ipar-testületnél.

Nagyvárad, 1943. december 14.
Az Ipartestület Elnöksége.

Legszebb karácsonyi ajándék:
Rózsavölgyi-Bárd:
Karácsonyi album P 20.—
Marnitz:
Karácsonyi album P 20.—
Nádor:
Karácsonyi album P 20.—
Vidékre a pénz előzetes beküldése mellett portómentesen küldi
Hunvadi József
könyv és zeneműkerekedő
Nagyvárad, Rákóczi-ut 2. Tel. 14—58.

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYVÁRAD,
SZEKESVÁRI DEZSŐ-UTCA 5 SZÁM.
Telefon: 12-27.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: 1 hónap 430 P.
3 hónap 1240 P.
Fizetési módokról és árakról a címlapon
száma: 72.301.
Kéziratokat nem adunk vissza.

PAPSZENTELÉS A PÜSPÖKI KÁPOLNÁBAN. Holnap reggel 7 órakor dr. Scheffler János püspök a püspöki kápolnában a róm. kat. teológia hallgatóinak feladja a kisebb rendeket. Szombaton reggel pedig ugyancsak a püspöki kápolnában alszerpapokká szenteli Ferencsik Lőrinc és Vass Dezső nagyvárad, továbbá Kondás László, Naszody Ferenc és Szilics Bálint szatmári teológusokat.

Dr. Schmidt Béla Váradon. Pár nap óta Nagyváradon tartózkodik dr. Schmidt Béla, a kiváló egyházi író. A szentelendő teológusoknak tart lelki gyakorlatokat.

JÓZSEF FŐHERCEG NAGYVÁRADON. Nagyvárad, dec. 15. József Ferenc főherceg kedden délután érkezett meg Nagyváradra. Az állomáson a polgármester és dr. Schriffler Béla apostoli kormányzó helynök fogadta. A főherceg, mint lapunk más helyen megírtuk, este végignézte a *Korneviller harangok* előadását és nagy elismeréssel nyilatkozott a színház teljesítményéről. Örömmel látta viszont Gáspár apó szerepében Horváth Jenőt, aki annakidején az *ó Kolumbusz* című darabjának címszerepét alakította pécsi színházban. A főherceg tiszteletére a város ma díszvendéget adott a Kék Maeszkában.

Gáspár Béla budapesti lelkész előadása a régi reformátusoknál. Az Árpád vezér uti református imateremben a szombat esti vallásos esték sorozatában most szombaton, december 18-án este 6 órakor Gáspár Béla dr. budapesti lelkész: „Szociális feladataink” címen tart előadást. Előadás előtt bibliamagyarázat. Énekel a missziói énekkar Kovács Győző tanár vezényletével.

DÉLVIDÉKI LEVENTE MUZEUMOT szervez a Szabadkai Levente Egyesület, mint a Levente Hírközpont szabadkai szerkesztősége jelenti. Az egyesület kéri a délvidéki levente egyesületeket minden olyan leventetárgyu házi, vagy népi termékek eljuttatására, amelynek készítője levente.

Svanholm Set svéd operanékes magyar kiténtése. Stockholmból jelentik: (MTI) Magyarország kormányzója Svanholm Set svéd operanékesnek a Szent István Rend tisztikeresztjét adományozta. A rend jelvényét Svanholm Setnek Ullain Reviczky Antal stockholmi magyar követ nyújtotta át.

A Vatikánvárosba vitték a Montecassinoi Levéltárat. Róma, A MTI jelenti: Mint az Osservatore Romano kedden este közölte, a montecassinoi Bencés Apátság levéltárát az Angyalvár boltozatai alól a Vatikánvárosba vitték, ahol a könyvtárban helyezték el.

KARÁCSONYFA ÜNNEPÉLY A HADIKÓRHÁZBAN. Vasárnap délután fél 6 órakor a hadikórházban karácsonyfaünnepély lesz a sebesült katonák részére. Az Orsolyazárda növendékei és a D. L. leánycsoport tartanak előadást.

Több mint négyezer áldozata van az anatóliai földrengésnek. Ankarából jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: Alacs egészségügyi miniszter a nemzetgyűlés előtt kijelentette, hogy az észak-anatóliai legutóbbi földrengés 4016 halálos áldozatot követelt. A sebesültek száma 4471 és 24.000 ház rongálódott meg.

HORTHY-ÜNNEPSÉG HEGYKÖZSzentMIKLÓSON. A hegyközszenmiklósi ref. és állami népiskolák tantestülete f. hó 6-án műsorral egybekötött Horthy-ünnepélyt delmét, 98 pengő 66 fillért a Vörendeztek. Az ünnepély tiszta jövő-röskereszt javára adományozták a Magyar Lapok szerkesztősége közvetítésével.

A városi számonkérő szék felülvizsgálta az ügyosztályok működését. Nagyvárad, december 15. A városi számonkérő szék ma délelőtt ülést tartott, amelyen résztvettek a főispán, a polgármester, a főjegyző és Szabó Károly törvényhatósági bizottsági tag. Felülvizgálták az ügyosztályok működését és mindent rendben találtak. Kisebb észleleteikről jegyzőkönyvet vettek fel.

BUTORT színeset MEZEI-től

Háló, kombinált és előszobák. Konyha újítások Szabadság-utca 12. (Szacsavay-utca 48.)

Intézkedések az áramfogyasztás csökkentésére. Nagyvárad, december 15. Az üzemigazgatóság ülést tartott, amelyen az áramfogyasztás csökkentésére vonatkozó intézkedéseket beszélték meg. Bazili Mihály igazgató beszámolt arról, hogy a nagyüzemeket éjjeli munkára kellett foglani, a kisüzemeknél pedig olyan nappali munkabeosztást kellett előírni, amely szerint ezek egyrésze délelőtt, másrésze pedig délután dolgozik. Ez intézkedések eredményeként az áramellátás esztelenül magasabb napi áramfogyasztás időpontjában, így az üzem munkájának folytonossága biztosítható.

BUTOROKBÓL ma is nagy választék ARTA butorüzlet, Pannonina épület, Bethlen István-utca 2.

KARÁCSONY A DOLGOZÓ LÁNYOKNÁL. Most vasárnap, december 19-én d. u. pontosan 4 órakor, a Szent Orsolya Zárda nagytermében rendezik meg nyilvános karácsonyi ünnepségüket a Szent Ágnes D. L. Csoport leányai. E rendezés keretében népi betlehemes játékot, az u. n. mérai „Bó kovács” játékot. Érdeklődőket szeretettel hívnak és várnak.

Karácsonyfa ünnepség a Német Lektorátuson. A Müncheni Német Akadémia Nagyvárad Lektorátusa szombaton délután 5 órakor karácsonyfa ünnepélyt tart, amelyen az egész Lektorátus hallgatósága részt vesz. Az ünnepély után köszönetnyilvánítással megköszönik a megjelenteknek.

Blóz Zoltán órák, ékszerész
Szent János utca 3. szám
beváltja, becseréli **Ekszerét** készíti, javítja
Márkás svájci órák
Oratok, virágbróss, karkötő készítése és előállítás mûhelyemben

MÉG KARÁCSONY ELŐTT MEGTARTJÁK A KERESKEDŐ NAPOT. Jelentettük, hogy a kereskedelem hivatalos érdekképviseletének, a KOE-nak kezdeményezésére Zsindely Ferenc kereskedelmi miniszter elhatározta a néhány évvel ezelőtti rendszeresített és annak idején igen jól bevált, de közben megszűnt Kereskedői Nap intézményének újjáélesztését. Ezekben a Kereskedő Napokon a kereskedelem képviselői előszóval adják elő kívánásaikat, sérelmeiket, javaslatukat. Értesülésünk szerint az újra feltámadó Kereskedői Nap megrendezésére még karácsony előtt került sor. Már összeállították az értekezlet programját. Részt vesz a Kereskedő Napon a KOE, a NOE, valamint a bor és agrárkereskedelmek képviselői. (Magyar Tud.)

Kávéházakban és vendéglőkben kéri Magyar Lapok at

Éjjeli villamosjáratok utolsó indulása

A Nagyvárad Városi Vasút R. T. Üzemeltetősége közli a városi közönségével, hogy miután a Budapest felől éjjel menetrend szerint 1 óra 10 perckor érkező személyvonat az eddigi tapasztalatok szerint legalább háromnegyed, egy órással később érkezik meg Nagyváradra, — az éjjeli járatok az állomástól a Szent László-térig mai naptól kezdve nem várják meg a Pest felől jövő személyvonat érkezését, hanem az éjjeli járatok utolsó kocsija a Szent László-térről az állomás felé éjjel fél 12 órakor, az állomásról a Szent László-tér felé éjjel háromnegyed 12 órakor indul.

Nagyvárad Városi Vasút Üzemeltetősége.

2200 gyermeknek juttatott téli holmit a TEBE. A MOT jelenti: A Takarékpénztárak és Bankok Egyesülete ebben az esztendőben is megrendezte a jótékony célú karácsonyfa ünnepséget a tózsdé-kupolacsarnokában. Délelőtt 11 órakor érkeztek meg a meghívott előkelőségek, élükön Kállay Miklós miniszterelnök feleségével. Megjelent vitéz Keresztes-Fischer Ferencné, a belügyminiszter felesége is. A kupolacsarnokban állították fel a hatalmas karácsonyfát, amely alatt a kiosztásra váró cipőket, ruhákat és játékokat halmozták fel. Ezúttal mintegy 2200 6-10 éves gyermeknek jutattak téli holmit.

Franciaországban az idén télen a lakosság kétszer, sőt egyes kerületekben háromszor annyi áramot fogyaszt, mint tavaly.

TEMETÉS. Balog Sándor vendég-lős életének 49-ik évében hirtelen elhunyt. Temetése 16-án 2 órakor lesz a Mátyás király-út 108. számú gyászházban.

ELŐADÁS A KÉMELHARITÓ SZERVEZETEK MUNKÁJÁRÓL A NÉMET LEKTORÁTUSBAN. A Müncheni Német Akadémia Nagyvárad Lektorátusán vasárnap délután fél 7 órakor dr. Heinz Gaessner Győről előadást tart „Egy ország és Oroszország” címmel. Az előadás a Lektorátus termében lesz és anyagát a kémelharitói szervezetek munkatárai veszik.

Szolgáltatós gyógyszertárak.

III. CSOPORT:

KIGYÓ gyógyszertár, Bémer-tér 1 (Retsz I.) 15-68.

II. RAKÓGZI F., Szacsavay-u. 28. (Gszanda E.) 17-47.

OROSZLAN gyógyszertár, Mussolini-tér 2. (Mihályi L.) 32-91.

MADONNA gyógyszertár, Szarove-szky-u. 20. (Dr. Medvigy F. belő Feder Vilmos) 33-67.

A gyógyszertárak éjjeli szolgálata szombat reggeltől a következő szombathéig tart.

Prima kivétel arany és króm svájci órák **ÁCS TIBOR** Nagy választékban valódi és hamis ékszerek.
Nagyvárad, Széchenyi tér 6. szám.
Alkalmi és ünnepi ajándéktárgyak! Ékszer- és óra javítások!
O csó karácsonvi ajándékvásár!

SZINHÁZ

Elmény volt a Cornevillei harangok kedd-esti rádióközvetítése

A Cornevillei harangok kedd esti előadását hallhatták mindenütt, ahová a laki-hegyi adóállomásról sugárzott hanghullámok elérnek. A Szigligeti Színházban hangfelvevő készülék függött a színpad előtt s az emeleti proscénium-páholyban egész kis rádióüzemet rendeztek be a budapesti rádió kiküldöttjei. A páholy könyöklőjén szintén hangfelvevő állott, amely előtt Havel Éva, a kellemes hangú bemondó ült. Ő közvetítette az előadás néma mozzanatait. A rádió bonyolult műszereit, a fejhallgatót, a keverőt és egyéb kapcsolószerkezeteket Lőrinczy Gyula postafőmérnök kezelte s Cserés Miklós dramaturg és Berczik László postatiszt egészítették ki a közvetítő különítményt. A színház zenekarát Paul Tibor, a rádió kiváló, fiatal karnagya vezette, aki már a próbákban is közreműködött és több napon át tartó kemény munkával jelentős simitásokat végzett a zenekaron, a karénekeken és a szólószámokon egyaránt.

Az ünnepi előadásra a közönség teljesen megtöltötte a színházat. A polgármesteri páholyban megjelent József Ferenc főherceg is, Schriffert Béla dr. apostoli kormányzó helynök és Soós István polgármester kíséretében. A főherceg, aki kedd délután érkezett Nagyváradra, végig látható tel-

széssel figyelte az előadást.

Meg lehet állapítani, hogy a Szigligeti Színház mindent megtett a nagyváradi színjátszás jóhírneve érdekében. A társulat legjobb-hangú énekeseire osztották a szerepeket s az együtttest Benkő Béla vendégfelléptével egészítették ki. Szinte sajnáltuk, hogy a rádió nem vetített egyúttal képeket is világra, mert a Szigligeti Színház ezzel sem vallott volna szégyent. Egyike ez a legjobb előadásoknak, amelyeket a nagyváradi színpadon az utolsó esztendőkből láttunk. A rendezés híven megőrizte a Cornevillei harangok játszási hagyományait s érvényre juttatta a vidám és drámai elemeket bravúrosan vegyítő, gyönyörű muzsikájú dalmű bájos és megindító hangulatait. Benkő Béla szépen énekelt és könnyed elevevességgel játszott. Tanay mintha titonul tartózkodott volna a hősi gesztusoktól, de franciás finomsággal alakította Henry márk szerepét s hangja a rádióban remekül érvényesült. Balogh Julia Germanicja úgy játszott, mint énekben megint igen dicséretre méltó primadonnatársulat volt s Serpolette szerepében jól állotta meg a helyét Lányi Emmi is. A legnagyobb elismerés azonban Horváth Jenőt illeti, akinek Gáspár apója megrázóan mély drámai alakítás. (*)

Herczeg és Zilahy bemutatók a fővárosban

A magyar színházi életnek két kimagasló eseménye volt ezekben a napokban. Az egyik Herczeg Ferenc: „Fecske és denevér” című darabjának előadása, amely a Pesti Színházban került színre, a másik Zilahy Lajos: „Fatornyok” című színműve, amelyet a Nemzeti Színház kamaraszínháza mutatott be.

Mindkét mű súlyos problémákat vet fel. Herczeg Ferenc darabjában egy fiatal leány harcol a nőnek házasságkötés előtti szerelmi élet-jogaiért, de bármily meggyőző érveket ad is szájába az író, a végkifejlettel mégis az előélet joga ellen foglal állást, mert a fiatallány-nak a gyakorlatban is érvényre juttatott felfogását nem hajlandó honorálni az udvarlója és nem veszi őt feleségül, úgy-hogy ezzel a mai társadalom erkölcsi világnézete győz. A fővárosi kritika nagy elismeréssel adózott az írófejedelem kísértés merész, de kivétel művészettel keresztülvitt színpadi vállalkozásának, csupán a darab végmegoldását találják egyes bírálatok meglepőnek az előzményekben érezhető írói állásfoglalással szemben.

Zilahy Lajos: „Fatornyok” című színműve azonban az egész fővárosi sajtó osztatlan elismerésével találkozott, talán azért, mert az író politikai övatosságból vagy művészi indokokból nem foglal állást a felvetett kérdésben. A darab meseje az, hogy egy házaspár húsz évi boldog házasság után, amikor sok küzdelem után már elérték a nyugodt révet, szétválak, mert közéjük furakodott a kétféle vérség, a különböző származás ellentéte. A német származású férj otthagya magyar feleségét, mert a szeretetnél hatalmasabb erővel kötelezi őt a népi hovatartozáság elemi erővel felbontott tudata, pedig már-már a magyar életben teljesen meghonosodottnak érezte magát. S az asszony nem tudja követni férjét, mert őt meg a magyar vérség szava tartja vissza. A fajta és a család tragikus összeütközését Zilahy Lajos nagy művészettel jeleníti meg. Minden sajtóbírálat azt állapítja meg, hogy a Fatornyok nemcsak Zilahy Lajos legkitűnőbb drámai alkotása, hanem az új magyar színpadi irodalom legnagyobb értékű termése.

A színházi iroda közleménye:

„Déryné ifjasszony” pénteken este

Déryné, Széppataky Róza születésének 150 éves évfordulójának megünneplésére december 17-én Herczeg Ferenc: „Déryné ifjasszony” című vígjátékát mutatja be a színház. Névtelen asszonyt szombaton délután filléres helyárrakkal játssza a színház.

Szombaton este Levente előadás a színházban.

Vasárnap délután egynegyed 4 órakor olcsó helyárrakkal és vasárnap este háromnegyed 7 órakor rendes helyárrakkal az idény kimagasló sikerű operett-ujdonsága, a Fekete Péter van műsoron.

Badacsonyi kéknyelű című operett-ujdonság bemutató előadása kedden este háromnegyed 7 órakor lesz. A-bérletben szerdán este kerül színre. Csupa humor és kacagás! December 24-én délután 3 órai kezdettel Lacika karácsonya című gyermek mesejátékot mutatja be a színház olcsó helyárrakkal. Jegyek elővételben már válthatók.

HETI MŰSOR:

Csütörtökön este 6 órakor: *Traviata*.

Pénteken este háromnegyed 7 órakor: *Déryné ifjasszony*, bemutató bérlet 13.

Szombaton délután egynegyed 4 órakor: *Névtelen asszony*.

Szombaton este háromnegyed 7 órakor: *Levente előadás*.

Vasárnap délután és este: *Fekete Péter*.

Hétfőn este háromnegyed 7 órakor: *Déryné ifjasszony*, A-bérlet.

SPORT

Rónai edző február 1-ig szabadságra ment

Kedden este 7 órai kezdettel, dr. Sággy László elnökletével ülést tartott a NAC labdarúgó szakosztálya. Az értekezlet főtárgya a legutóbbi két vereség okainak taglalása volt. Majd szóba került a csapat Karácsonyi Serlegén és a Magyar Kupában való részvétele is. Az edzésekre vonatkozóan úgy döntöttek, hogy e héten csak azok a játékosok kerülnek edzés alá, akik a múlt vasárnap nem játszottak, vagy egyéb ok miatt van szükségük a mozgásra.

Rónay Ferenc, tekintettel a hosszú ideig tartó őszi forduló idegőző munkára, február 1-ig szabadságot kért s azt a választmány készséggel megadta.

Csütörtökön este ülést tart a NAC választmánya

Csütörtökön este 7 órai kezdettel tartja meg a NAC választmánya szokásos havi értekezletét. A gyűlés főpontja a Karácsonyi Serleg mérkőzés részleteinek megbeszélése lesz és természetesen a legidősebb ügyek letárgyalására is sor kerül.

RÁDIÓ

CSÜTÖRTÖK, DECEMBER 16.

6.00 Úzen az otthon. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.
8.55 Délelőtti zene.
10.15 Szalonzene.
11.15 Faragó Ibolya zongorázik.
11.40 Külföldi híradó.
12.10 Rendőrzeneke.
13.30 Honvédeink üzennek. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.
14.00 Szórakoztató zene.
15.00 Beszokart-zeneke.
15.30 Bisztray Gyula előadása.
16.20 Táncczene.
17.05 Walkür, az Operaházból.
18.05 A földművelésügyi miniszterium rádióelőadás-sorozata.
18.30 Táncczene.
19.00 A kóruszene gyöngyei.
19.25 Németh Antal dr. színészportréja.
19.45 Kuplák az operett első évtizedéből.
21.00 Népiünk decemberi védszentjei.
21.15 Hanglemuzikonságok.
22.40 Brahms: H-dúr zongorahármas.
23.15 A rádiózeneke műsorából.

Budapest II.
17.00 Francia nyelvotlatás.
18.30 Walkür, az Operaházból.

Szombaton délután szerepel a NAC a rádióban

A tegnap lezajlott rádió-nap túlszofaltsága miatt, a rádió vezetősége úgy oldotta meg a NAC mikrofon előtti szereplését, hogy tegnap délután hanglemcezen szolgáltatták meg a vezetőket és játékosokat és szombaton délután a „Hangképek innen-cunna” műsorába iktatják be a NAC „hangkép” igen hangulatos és színes része lesz a szombati műsorban.

42.000.000 birodalmi márka a két napi gyűjtés eredménye. Berlinből jelentik. (MTI) A Német TI jelenti: A háborús te-
liségélymozgalom november 20-án és 21-én rendezett birodalmi utcai gyűjtése során az eddigi számítások szerint, 42 millió birodalmi márka gyűlt össze. Az elmúlt évben a megfelelő gyűjtés eredménye 30,5 millió márka volt. Az idei eredmény tehát több mint 32 százalékos többletet jelent.

APRÓHIRDETÉSEK

Adás-vétel

Télikabátot ruhát legjobban vehet, eladhat Molnárnál, Bémer-tér t. 810
Jóhangú 3 + 1 rádió olcsón eladó. —
Pece-u. 16. 192
Eladó egy sárgafedeles mély hintó. —
Molnár Vince, Telegi-u. 32. 241
Kétszer három méteres perzsaszőnyeg eladó. Megtekinthető 1-2 között. Cím a kiadóban. 242
Mély gyermekkosci és egy állóka azonnal eladó. — Értekezni: Görbe-utca 14. 2-4-ig. 246
Fajlama olcsón beszerezhető Szacsy-utca 17. pincében. Telegi-u. 2. 248
Eladó játékauto, rézrugós gyermekágy és 3 lámpás amatőr rádió. Ugyanott kis tangóharmonikát megvételre keresek. Hitler-u. 23. földszint 1. 247

Különféle

Fertőtlenítést, poloska, mely és mindennemű fergék irtását 38 évi gyakorlattal vállalja, Varga, Dankó Pista-utca 6. Telefon 27-56. 313
Paragázzal poloskát, molyt, petét mindenből felelősséggel irtja, Csutorás Szigligeti-u. 7. Telefon 14-21. 664
Varrógépjavitás egy évi felelősséggel Jakab műszerésznél, Kossuth-u. 5. Telefon 23-30. 65
Menyasszony és koszorúleány művirág fejdíszek és kézi csokrok. Ezüst- és aranylakodalmaikra csokrok és kosarak olcsón, szép kivitelben megrendelhetők. Ruhákra virágok raklárón, azokból hozott anyagokból is olcsón készülnek. Karácsonyi püspök-u. 52 (Erzsébet-ligeti sportpályánál.)

Allást nyee

Nilgesz-telepen vagy környékén lakó lapkihordót felvesszünk. Jelentkezni lehet a „Magyar Lapok” kiadóhivatalában. 1
Koporsókészítő asztalosok jelentkezzenek Concordia temetkezésnél, Rákóczi-út, 15. 260
Perfekt főzni tudó szakácsnőt felvesszünk Fritsch hentesárúüzlet, Rákóczi-út. 749

KIADÓTULAJDONOS:

SZENT LÁSZLÓ-NYOMDA R-T.

A szerkesztést felelő: a kiadást felelő:
Dr. Paál Árpád. Dr. Virág Jeromos
főszerkesztő. Szent László-nyomda R-T.
1242 SZ. NY.

Készült a Szent László-nyomda r. t. köriforgógépén. Nagyvárad, Szilágyi Dózsa-utca 5. szám.